

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 10/00

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu prerokoval prijatý podnet Ing. K. H., bytom v T., zastúpeného JUDr. G. S., komerčným právnikom, Komerčná právnická kancelária, T., vo veci porušenia jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. Z-2-33 Cb 270/95 a postupom Okresného súdu v Trnave v konaniach sp. zn. 9 C 69/93 a sp. zn. 9 C 142/91 a takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Bratislave v konaní sp. zn. Z-2-33 Cb 270/95 p o r u š i l právo Ing. K. H., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Vo zvyšnej časti podnetu n e v y h o v u j e.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 22. marca 2000 sp. zn. I. ÚS 10/00 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) podnet Ing. K. H. (ďalej len „navrhovateľ“) z 26. júla 1999 na konanie vo veci porušenia jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. Z-2-33 Cb 270/95 a postupom Okresného súdu v Trnave v konaniach sp. zn. 9 C 69/93 a sp. zn. 9 C 142/91.

V rámci prípravy pojednávania, na základe žiadosti ústavného súdu sa k opodstatnenosti prijatého podnetu (ďalej len „návrh“) vyjadrili všetci účastníci konania: navrhovateľ v podaní z 12. apríla 2000 a zo 14. júla 2000, Krajský súd v Bratislave, zastúpený predsedníčkou súdu JUDr. M. Š. v podaní z 19. mája 2000 a Okresný súd v Trnave, zastúpený predsedníčkou súdu JUDr. H. G. v podaní z 10. júla 2000.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, nakoľko po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti návrhu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát ústavného súdu predmetný návrh prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich právnych zástupcov a verejnosti na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu dotknutých súdnych spisov.

Predmetom návrhu boli tvrdenia navrhovateľa o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v podstate v dvoch veciach, a to vo veci Ing. K. H. proti Poľnohospodárskemu družstvu Trnava o náhradu škody z neplatného rozviazania členského pomeru vedenom na Okresnom súde v Trnave pod sp. zn. 9 C 69/93, ktorá

vec bola postúpená na Krajský súd v Bratislave a je vedená pod sp. zn. Z-2-33 Cb 270/95. Navrhovateľ opakovane namietol priet'ahy aj v konaní Okresného súdu v Trnave vo veci Ing. K. H. proti Poľnohospodárskemu družstvu Trnava o neplatnosť zrušenia členstva, ktoré predchádzalo uvedeným konaniam.

Navrhovateľ porušenie svojho práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov videl predovšetkým v tom, že v uvedených veciach sa konalo zdĺhavo, jeho veci neboli prejednávané v primeranej lehote, ich prejednanie trvá už desiaty rok.

Podľa navrhovateľa súdy pri prejednávaní predmetných vecí boli často nečinné a priet'ahy mali vznikáť aj tým, že malo dôjsť „k machinácii so súdnymi spismi, keď žaloba, ktorá bola podaná v zákonom stanovenej lehote bola zo súdnych spisov odstránená“ a v dôsledku toho na Krajský súd v Bratislave boli zaslané podľa tvrdenia navrhovateľa nekompletné spisy.

Navrhovateľ je toho názoru, že Krajský súd v Bratislave zbytočne postúpil vec sp. zn. 9 C 69/93 obchodnému úseku Krajského súdu v Bratislave, totiž tým vznikli „ďalšie veľké zbytočné priet'ahy, keď sa viac ako 4 roky pri riešení veci nerobilo nič“.

Navrhovateľ vytkol súdom nedôslednosť pri riešení jeho sporov, ktorou mali zapríčiniť priet'ahy v jeho veciach. Podľa navrhovateľa tomu tak bolo napr. pri doručovaní predvolania, keď už dávno „odvolal“ plnomocenstvo pre svojho právneho zástupcu, čo bolo zachytené aj v protokole o súdnom pojednávaní, napriek tomu ešte aj po roku bol predvolávaný cestou svojho bývalého právneho zástupcu, ktorý mu termín pojednávania neoznámil, a tým došlo aj k zmareniu pojednávania a k ďalšiemu predĺženiu konania.

Navrhovateľ porušenie svojich ústavných práv – príčiny priet'ahov v predmetných konaniach videl aj v tom, že „na súdoch boli vykonštruované nepravdivé uznesenia a rozsudky (...), ktoré neodôvodnene menili skutkovú podstatu veci a tým boli spôsobené ďalšie priet'ahy“.

Navrhovateľ ďalej uviedol, že podľa svojho presvedčenia už pred podaním tohto podnetu vyčerpal prostriedky nápravy podľa zákona č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) tým, že sa už obrátil na súdy, ale aj všetky ústredné orgány v Slovenskej republike so žiadosťou o pomoc pri odstránení prierahov v predmetných konaniach. Na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky sa obrátil sedemkrát, avšak ako to uvádza, k náprave v jeho veciach nedošlo. Viackrát sa obrátil so svojimi písomnými sťažnosťami aj na súdy a keď bol prijatý zástupcami súdu aj pri osobných stretnutiach žiadal o nápravu, k čomu však ani neskôr nedošlo.

Navrhovateľ vo svojom stanovisku z 12. júla 2000 považoval vyjadrenie Krajského súdu v Bratislave z 19. mája 2000 k predmetným veciam za jednostranné, neúplné a v niektorých častiach za nepravdivé. Toto vyjadrenie obsahuje podľa navrhovateľa iba časový sled jednotlivých pojednávaní, ale hlavný dôvod, prečo sa jeho veci neriešia na súdoch už desiaty rok, sa podľa neho v uvedenom vyjadrení neuvádza preto, lebo podľa jeho tvrdenia „tu by musel Krajský súd priznať nerešpektovanie ústavy a zákonov“.

Navrhovateľ zásadne odmietol, že by sa podieľal na prierahoch v predmetných veciach a na „nevhodnej komunikácii“ so súdmi, a opätovne poukázal na nedôslednosť súdov pri riešení jeho sporu.

Predsedička Krajského súdu v Bratislave vo svojom vyjadrení Spr 3202/00, ktoré bolo doručené ústavnému súdu dňa 19. mája 2000 predovšetkým poskytla podrobný prehľad úkonov, ktoré boli vo veci Z-2-33 Cb 270/95 vykonané.

Ďalej uviedla, že prierahy v konaní sp. zn. Z-2-33 Cb 270/95 nie sú subjektívneho charakteru. V čase, keď vec bola vedená pod sp. zn. 9 C 69/93, príslušný sudca vo veci podľa jej názoru priebežne konal. V období, keď vec bola

zapísaná a vedená už pod sp. zn. Z-2-33 Cb 270/95 na Krajskom súde v Bratislave možno konštatovať, že sudcovia obchodného úseku, najmä v období rokov 1996-1997 pracovali s mnohonásobne prevyšujúcim priemerným počtom spisov došlých mesačne do jednotlivých oddelení. Podľa názoru zástupkyne odporcu k neskončeniu veci Z-2-33 Cb 270/95 prispel i samotný navrhovateľ, keď jeho písomné podania boli nepresné a neúplné a jednak písomná i ústna komunikácia s ním sa nie vždy týkali merita veci. Konkrétne poukázala na situáciu, keď zo strany navrhovateľa došlo k predlžovaniu súdneho konania, tak ako to vyplýva zo spisu, keď sudkyňa napr. 19. decembra 1996 vytýčila pojednávanie vo veci na 28. január 1997. Pretože sa nevrátila doručenka od právneho zástupcu navrhovateľa, hoci tento bol súdom riadne a včas predvolaný, sudkyňa po informatívnom vypočutí odporcu odročila pojednávanie na 25. marec 1997. Zástupca navrhovateľa prevzal predvolanie na pojednávanie 6. februára 1997, avšak faxom súdu až 24. marca 1997 oznámil vypovedanie plnomocenstva v konaní. Na pojednávanie 25. marca 1997 sa právny zástupca navrhovateľa nedostavil, a preto súdne pojednávanie odročil na 22. apríl 1997, na ktoré bol navrhovateľ predvolaný.

Predsedička Krajského súdu v Bratislave poukázala i na to, že i keď bolo v predmetnej veci ku dňu podania jej vyjadrenia už štyrikrát meritórne rozhodnuté, vec právoplatne ukončená nebola. Vzhľadom na celkové okolnosti prípadu, a pretože v danom prípade zo strany Krajského súdu nedošlo k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy, navrhla, aby Ústavný súd Slovenskej republiky podnet navrhovateľa zamietol. Záverom svojho vyjadrenia namietla, že z jej zaslaných dokladov nevyplýva, že by navrhovateľ bol pred ústavným súdom v zmysle platných predpisov právne zastúpený advokátom, alebo komerčným právnikom, a preto alternatívne navrhla návrh odmietnuť.

Predsedička Okresného súdu v Trnave oznámila ústavnému súdu, že spis Okresného súdu v Trnave vedený pod sp. zn. 9 C 69/93 bol zaslaný – postúpený na Krajský súd v Bratislave a toho času sa vedie pod sp. zn. Z-2-33 Cb 270/95. Vec

Okresného súdu v Trnave vedená pod sp. zn. 9 C 142/91 bola právoplatne skončená 22. mája 1992 a bola pripojená k spisu zn. 9 C 69/93.

II.

Na základe spisov Krajského súdu v Bratislave Z-2-33 Cb 270/95 a spisov Okresného súdu v Trnave sp. zn. 9 C 69/93 a sp. zn. 9 C 142/91 a vyjadrení účastníkov konania ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav týchto konaní:

1. Vec Krajského súdu v Bratislave sp. zn. Z-2-33 Cb 270/95 pôvodne vedená na Okresnom súde v Trnave pod sp. zn. 9 C 69/93

Navrhovateľ Ing. K. H., zastúpený komerčným právnikom JUDr. J. Š. sa žalobným návrhom z 26. marca 1993 domáhal voči odporcovi Poľnohospodárske družstvo Trnava, so sídlom Biely Kostol, Pionierske nám. č. 1, zastúpeného JUDr. D. S., toho, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie náhrady škody z titulu neplatného rozviazania členského pomeru. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 9 C 69/93. Prvý úkon sudcu bol 2. apríla 1993 – vytýčenie pojednávania na 24. máj 1993 a výzva na zaplatenie súdneho poplatku. Navrhovateľ zaplatil súdny poplatok 16. apríla 1993. Pojednávanie z 24. mája 1993 bolo odročené na 28. jún 1993 za účelom predloženia dôkazov zo strany odporcu a pripojenia spisov Okresného súdu v Trnave sp. zn. 9 C 142/91 a sp. zn. 15 C 249/91. Následne toto pojednávanie bolo odročené na 26. júl 1993 s tým, že sa uložila povinnosť navrhovateľovi, aby doplatil súdny poplatok a zástupcovi odporcu aby predložil podrobnú špecifikáciu k svojmu vyjadreniu. Navrhovateľ 16. júla 1993 doplatil súdny poplatok. Na pojednávaní 26. júla 1993 sa nezúčastnil právny zástupca navrhovateľa, avšak navrhovateľ súhlasil s pojednávaním. Pojednávanie bolo odročené na 20. september 1993 s tým, že sa uložila povinnosť navrhovateľovi, aby predložil podrobnú špecifikáciu uplatneného nároku. Jeho právny zástupca tak učinil 16. septembra 1993. Dňa 20. septembra 1993 sudca JUDr. M. G. vo veci rozhodol rozsudkom. Rozsudok bol vypravený 21. septembra 1993.

Po podaní odvolania zástupcom odporcu 8. októbra 1993 sudca vo veci úpravou zo 14. októbra 1993 dal pokyn na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie a vykonal úkony podľa § 209 Občianskeho súdneho poriadku („ďalej len OSP“). Dňa 13. októbra 1993 podal odvolanie bez odôvodnenia aj zástupca navrhovateľa s tým, že odvolanie do 10 dní odôvodní. Doplnenie odvolania podal 3. novembra 1993. Sudca JUDr. M.G. dňa 5. a 16. novembra 1993 písomne vyzval právneho zástupcu navrhovateľa, aby odstránil vady odvolania, k čomu však nedošlo, preto 6. decembra 1993 vypočul k odôvodneniu odvolania navrhovateľa, ktorého oboznámil s tým, že do troch dní musí ešte číselne upresniť svoje odvolanie. Právny zástupca navrhovateľa doručil súdu upresnenie dôvodov odvolania 13. decembra 1993. Vec bola predložená 23. decembra 1993 Krajskému súdu v Bratislave.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 31. januára 1994 pod č. k. 8 Co 465/93-64 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Vec bola vrátená Okresnému súdu v Trnave 30. marca 1994. Dňa 5. apríla 1994 sudca vo veci vytýčil pojednávanie na 25. apríl 1994. Na tomto pojednávaní odporca vzniesol námietku svojej pasívnej legitímácie vzhľadom na to, že medzičasom mala prebehnúť transformácia družstva, ktoré zastupuje a navrhol písomné dôkazy. Pojednávanie bolo odročené na 23. máj 1994.

Dňa 5. mája 1994 sa navrhovateľ obrátil písomným podaním na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky s upozornením „na nedôslednosť súdov I. a II. stupňa“, pričom sa sťažoval najmä na neúnosnosť dĺžky predmetného konania.

Po uskutočnenom pojednávaní 23. mája 1994 sudca odročil vec na 13. jún 1994 za účelom, aby sa účastníci oboznámili s predloženými dokladmi. Toto pojednávanie bolo odročené na 6. júl 1994 z dôvodu, že sa na pojednávanie nedostavil právny zástupca navrhovateľa. Následne vec bola odročená na 7. september 1994 z dôvodu, že právny zástupca navrhovateľa oneskorene predložil písomné vyjadrenie a navrhol poskytnúť lehotu na oboznámenie sa odporcovi.

Dňa 15. júla 1994 Ing. H. podal sťažnosť a žiadosť o vylúčenie sudcu JUDr. M. G. Sudca predložil 1. augusta 1994 vec Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o jeho vylúčení z konania. Krajský súd v Bratislave uznesením z 26. augusta 1994 pod č. k. 12 Nc 26/94-131 rozhodol tak, že sudca Okresného súdu v Trnave nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania v tejto veci.

Na pojednávaní dňa 24. októbra 1994, na ktorom bolo vo veci sp. zn. 9 C 69/93 znova rozhodnuté, navrhovateľ oznámil súdu, že „svojho právneho zástupcu odvolal“. Dňa 22. novembra 1994 bolo doručené na súd odvolanie navrhovateľa i odporcu proti tomuto rozsudku. Pokyn sudcu na predloženie veci na odvolací súd je z 2. decembra 1994.

Vec na Krajský súd v Bratislave bola doručená 12. decembra 1994. Od tohto obdobia vo veci konal odvolací súd. Konajúca sudkyňa JUDr. M. M. 17. mája 1995 dala pokyn na predloženie písomných dôkazov odporcovi a na vytýčenie pojednávania na 7. júl 1995. Toto pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu, že sa nedostavil navrhovateľ a ani jeho právny zástupca. Následne Krajský súd v Bratislave rozhodol 31. júla 1995 pod č. k. 12 Co 514/94-166 tak, že rozsudok prvého stupňa zrušil a vec postúpil na vybavenie – prejednanie a rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave – obchodnému úseku.

Dňa 17. septembra 1995 podal navrhovateľ sťažnosť na Krajský súd v Bratislave na prieťahy v konaní, ktorú neskôr viackrát zopakoval.

Dňa 2. októbra 1995 bola predmetná vec postúpená na Krajský súd v Bratislave – obchodný úsek, pričom bola zapísaná pod sp. zn. 33 Cb 270/95. Krajský súd v Bratislave ďalej konal vo veci ako súd prvého stupňa.

Neskôr, po zániku Krajského súdu Bratislava zlúčením s Mestským súdom Bratislava, sa Mestský súd Bratislava premenoval na Krajský súd Bratislava (čl. IV bod 2 písm. a) zákona č. 328/1996 Z. z.) a spis dostal sp. zn. Z-2-33 Cb 270/95.

Navrhovateľ požiadal 3. júna 1996 Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, aby prešetřilo postup predsedu Krajského súdu v Bratislave pri vybavovaní jeho sťažností. Z odpovede vedúceho úradu Ministerstva spravodlivosti z 24. júna 1996 č. 3510/1996-41 vyplýva, že Krajský súd v Bratislave v predmetnej veci nekonal plynule a bez prietáhov. S poukazom na toto prešetřenie aj vedúca oddelenia pre styk s verejnosťou na Krajskom súde v Bratislave prípisom z 24. júna 1996 oznámila navrhovateľovi, že žiadosť o prešetřenie vybavenia jeho sťažnosti bola opodstatnená, a preto mu bude vrátený aj súdny poplatok, ktorý za týmto účelom musel zaplatiť.

Ako dôsledok uvedenej sťažnosti bývalý predseda Krajského súdu v Bratislave JUDr. J. K. žiadal zabezpečiť urýchlené konanie vo veci a o stave konania ho pravidelne mesačne informovať.

Po faktickom postúpení spisu z Okresného súdu Trnava na Krajský súd v Bratislave od 2. októbra 1995 a aj po zlúčení Mestského súdu v Bratislave s Krajským súdom v Bratislave konala vo veci sudkyňa JUDr. J. G. Zo spisu sú zrejmé úkony tejto sudkyne zo 17. júla 1996, keď si vyžiadala výpis z obchodného registra ohľadom odporcu a vyžiadala si od jeho zástupcu dôkazný materiál. Dňa 14. augusta 1996 si konajúca sudkyňa vyžiadala od odporcu písomné podklady, 21. októbra 1996 vyzvala navrhovateľa, aby zaujal stanovisko k vyjadreniu odporcu a 22. októbra 1996 si vyžiadala ďalšie informácie z obchodného registra. Dňa 25. novembra 1996 sudkyňa urgovala obchodný register a 19. decembra 1996 stanovila termín pojednávania na 28. január 1997.

Dňa 24. januára 1997 bývalá predsedníčka Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľ. Z. listom oznámila navrhovateľovi, že prietáhy v konaní od 24. júna 1996 do

19. decembra 1996 nemajú subjektívny charakter, ale vzhľadom na zmenu organizácie justície a nutnosť nového rozvrhu práce na rok 1997, ako aj množstvo spisov, s ktorými sudcovia obchodného úseku pracujú, ktorý mnohonásobne prevyšuje priemerný počet spisov došlých mesačne do jednotlivých oddelení, ide skôr o objektívnu situáciu. Napriek tomu sa za prietľahy navrhovateľovi ospravedlnila.

Pojednávanie vytyčené na 28. január 1997 bolo odročené na 25. marec 1997. Na pojednávanie sa nedostavil právny zástupca navrhovateľa, ktorý faxom z 24. marca 1997 oznámil súdu, že vypovedal plnú moc na zastupovanie navrhovateľovi. Pojednávanie bolo odročené na 22. apríl 1997, kedy Krajský súd v Bratislave návrh navrhovateľa zamietol. Písomné vyhotovenie rozsudku bolo navrhovateľovi doručené 16. mája 1997.

Dňa 2. júna 1997 bolo podané odvolanie navrhovateľom, v spise je pokyn sudcu podľa § 209 OSP z 3. júna 1997. Vec bola 26. júna 1997 predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky 3. júla 1997 vrátil spis bez rozhodnutia o odvolaní za účelom vyrubenia súdneho poplatku za odvolanie. Dňa 14. júla 1997 sudca Krajského súdu v Bratislave vydal uznesenie, ktorým zaviazal odvolávateľa na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie, ktorý navrhovateľ zaplatil 28. júla 1997. Vec bola opäť predložená 1. augusta 1997 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ktorý uznesením z 22. decembra 1997 pod č. k. 6 Obo 191/97-363 rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Spis bol doručený na Krajský súd v Bratislave 13. januára 1998. Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave 11. februára 1998 vytyčila pojednávanie na 5. marec 1998. Vec bola odročená na 2. apríl 1998 za účelom predloženia dokladov zo strany navrhovateľa.

Dňa 4. februára 1998 bolo doručené podanie navrhovateľa o vylúčenie senátu JUDr. J. G., ktorá 9. marca 1998 odročila pojednávanie vytýčené na 2. apríla 1998 a 11. marca 1998 predložila vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 24. augusta 1998 pod č. k. Ndob 71/98-375 rozhodol, že senát JUDr. J. G. nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania v tejto veci.

Spis bol Krajskému súdu v Bratislave postúpený z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 9. októbra 1998. V spise sa ďalej nachádzajú pokyny sudkyne z 26. októbra 1998, kedy bol vytýčený termín pojednávania na 26. november 1998. Navrhovateľ 16. novembra 1998 písomne doplnil svoj žalobný návrh a navrhol jeho zmenu. Krajský súd v Bratislave zmenu návrhu podľa podania navrhovateľa zo 16. novembra 1998 svojím rozhodnutím z 26. novembra 1998 nepripustil. Pojednávanie z 26. novembra 1998 bolo odročené na 30. november 1998 za účelom vyhlásenia rozsudku. Dňa 30. novembra 1998 Krajský súd v Bratislave žalobný návrh navrhovateľa zamietol. Dňa 29. decembra 1998 bolo doručené Krajskému súdu v Bratislave odvolanie navrhovateľa a po pokynoch sudkyne JUDr. J. G. zo 4. januára 1999 bola vec predložená 3. februára 1999 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie uznesením z 15. júla 1999 č. k. 6 Obo 34/99-416.

Vec bola doručená na Krajský súd v Bratislave 21. júla 1999. Pokyn sudkyne Krajského súdu v Bratislave na doručenie uvedeného rozhodnutia je z 26. júla 1999.

Dňa 6. decembra 1999 navrhovateľ podal osobne sťažnosť na Krajskom súde v Bratislave, dožadoval sa čo najskoršieho ukončenia jeho veci, pričom poukazoval na to, že JUDr. J. G. nedodržuje ústavu.

Vzhľadom na uvedenú sťažnosť sudkyňa JUDr. J.G. vzniesla námietku svojej zaujatosti voči navrhovateľovi a predložila vec vedenú pod sp. zn. Z-2-33 Cb 270/95

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o vznesenej námietke. Vec bola doručená na Najvyšší súd Slovenskej republiky 4. januára 2000. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo 17. februára 2000 č. k. Ndob 6/2000-427 vylúčil JUDr. J. G. z prejednávania a rozhodovania v tejto veci.

Spis na Krajský súd v Bratislave bol vrátený 6. marca 2000. Pokyn sudcu na doručenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je z 22. marca 2000. K dnešnému dňu vec nie je rozhodnutá.

2. Vec Okresného súdu v Trnave sp. zn. 9 C 142/91

Predmetom tohto konania bola neplatnosť zrušenia členstva v družstve.

Okresný súd v Trnave rozhodol vo veci rozsudkom 23. októbra 1991 sp. zn. 9 C 142/91 tak, že určil „že zrušenie členstva navrhovateľa Ing. K. H. z 31. mája 1991 je neplatné“, súčasne rozhodol o náhrade trov konania a poplatkovej povinnosti odporcu Poľnohospodárskeho družstva Trnava.

Bývalý Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 19. februára 1992 č. k. 8 C 5490/91-48 tento rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrh zamietol.

Na dovolanie navrhovateľa Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 24. júla 1992 č. k. 4 Cdo 51/92-74 zmeňujúci rozsudok bývalého krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Bývalý Krajský súd v Bratislave po opätovnom prejednaní veci potom rozsudkom z 21. októbra 1992 č. k. 8 Co 273/92-78 rozsudok súdu prvého stupňa spolu s napadnutým uznesením potvrdil a rozhodol o náhrade trov konania. Doručením tohto rozsudku bolo konanie v tejto veci právoplatne skončené.

III.

A. K veci Krajského súdu v Bratislave sp. zn. Z-2-33 Cb 270/95

Článok 48 ods. 2 ústavy o. i. ustanovuje, aby súd prerokoval vec bez zbytočných priet'ahov.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Ústava teda vo svojom siedmom oddiele druhej hlavy v rámci úpravy práva na súdnu ochranu pripisuje osobitný význam tomu, aby sa spravodlivosť nevykonávala s oneskorením, ktoré by mohlo ohroziť právo na súdnu ochranu vo svojej podstate, a tým ohroziť účinnosť a dôveryhodnosť justície. Ústava takto zaviazala predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti na prijatie príslušných opatrení umožňujúcich prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných priet'ahov a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (mutatis mutandis I. ÚS 21/00).

Pokiaľ ide o právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov súdom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je pod konaním, v ktorom sa takáto vec prerokúva, potrebné rozumieť nielen konanie prvostupňového súdu, ale aj odvolacieho a dovolacieho súdu, ďalej konanie v správnom súdnictve, ako aj konanie o výkon rozhodnutia (I. ÚS 70/98).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to

najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie sa účastníka a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

1. Pokiaľ ide o kritérium „zložitosti vecí“, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) veci.

Predmetom konania na Krajskom súde v Bratislave vo veci sp. zn. Z-2/33 Cb 270/95 je spor o náhradu škody z titulu neplatného rozviazania členského pomeru, o neplatnosti ktorého už bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu v Trnave v konaní sp. zn. 9 C 142/91.

Predmetné konanie o náhrade škody ústavný súd nehodnotil ako zložitú vec z hľadiska skutkového stavu a ani z hľadiska právneho posúdenia.

V danom prípade zmeny v legislatíve, v organizácii súdnictva a transformácia odporcu síce mohli procesne a časovo ovplyvniť zložitosť veci, tieto skutočnosti však podľa ústavného súdu neboli postačujúce na to, aby ospravedlnili dlhodobé pretrvávanie právnej neistoty účastníka konania a najmä v takej dôležitej otázke, ako je zabezpečenie zdroja príjmu, zabezpečenie životných potrieb.

2. Pokiaľ ide o „správanie sa“ navrhovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú skutočnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priesťahom.

Podľa vyjadrenia predsedníčky Krajského súdu v Bratislave k neskončeniu veci sp. zn. Z-2-33 Cb 270/95 prispel i samotný navrhovateľ jednak tým, že jeho písomné podania boli nepresné a neúplné a aj tým, že písomná i ústna komunikácia s ním sa nie vždy týkali merita veci.

Podľa názoru ústavného súdu tieto skutočnosti nemali v danej veci podstatný vplyv na rýchlosť konania. Na ťarchu navrhovateľa nebolo možné taktiež pričítať odročenie pojednávaní 28. januára 1997 a 25. marca 1997 z dôvodu neúčasti jeho právneho zástupcu, nakoľko navrhovateľ už na pojednávaní dňa 24. októbra 1994 oznámil súdu odvolanie plnomocenstva tomuto zástupcovi (§ 28 ods. 3 OSP). Preto na tieto pojednávania mal byť predvolaný priamo navrhovateľ.

3. Napokon ústavný súd sa zaoberal postupmi všetkých konajúcich súdov v predmetnej veci, pričom zbytočné prietahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v predmetnej veci súdne konanie, ktoré sa začalo 26. marca 1993 a je stále na súde prvého stupňa bez jeho rozhodnutia vo veci samej, trvá k dnešnému dňu sedem rokov a jedenásť mesiacov. Podľa názoru ústavného súdu takáto zdĺhavosť konania môže byť z hľadiska čl. 48 ods. 2 ústavy akceptovaná len vo výnimočných prípadoch. Predmetné konanie Krajského súdu v Bratislave takým prípadom nie je, najmä ak sa prihliadne na skutočnosť, že s jeho výsledkom navrhovateľ spájal aj zabezpečenie svojich životných potrieb. Predmetný spor o náhradu škody z dôvodu neplatného rozviazania členského pomeru nestratil preto pre navrhovateľa význam ani po právoplatnom rozhodnutí o neplatnosti rozviazania členského pomeru v konaní Okresného súdu v Trnave sp. zn. 9 C 142/91.

Na ťarchu Krajského súdu v Bratislave, ktorý v predmetnej veci konal najprv ako odvolací súd a neskôr ako súd prvého stupňa, možno pričítať opakované obdobia nečinností. Za také treba považovať obdobie od 12. decembra 1994 do 31. júla 1995 (sedem mesiacov), kedy krajský súd konajúci ako odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a postúpil si vec na jej ďalšie prejednanie a rozhodnutie ako súdu prvého stupňa, hoci tak mohol urobiť už v roku 1994, kedy po prvý raz vo veci konal a rozhodoval; od 2. októbra 1995, kedy bol predmetný spis postúpený na prejednanie a rozhodnutie obchodnému úseku, do 17. júla 1996, kedy sa vo veci urobili úkony na zabezpečenie dôkazov (deväť mesiacov); od 25. novembra 1996,

kedy sa urgovalo vyjadrenie z obchodného registra, do 22. apríla 1997, kedy sa konalo vo veci pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne predvolaný po oznámení odvolania plnomocenstva súdu (§ 28 ods. 3 OSP) v októbri 1994 (štyri mesiace); od 21. júla 1999, kedy sa spis krajskému súdu vrátil z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, do 4. januára 2000, kedy mu bola vec opätovne predložená na rozhodnutie o vznesenej námietke zaujatosti (päť mesiacov).

Podľa názoru ústavného súdu práve tieto obdobia nečinnosti krajského súdu, ktoré sa v súhrne rovnajú dvom rokom a jednému mesiacu, mali spolu so spomalením súdneho konania v dôsledku opakovaného preskúmania správnosti rozhodnutia vo veci Najvyšším súdom Slovenskej republiky rozhodujúci vplyv na zdĺhavosť namietaného konania.

Uvedený postup súdu nemôže odôvodniť skutočnosť, že sudcovia obchodného úseku, najmä v období rokov 1996 a 1997, ako to uviedla predsedníčka Krajského súdu v Bratislave, pracovali s mnohonásobne prevyšujúcim priemerným počtom spisov došlých mesačne do jednotlivých oddelení.

Ústavný súd už viackrát vyslovil, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, nezabavuje zodpovednosti za pomalé konanie (II. ÚS 48/96, I. ÚS 92/97). Povahu objektívnych príčin možno priznať právnym udalostiam, ale uplatnenie ústavou zaručeného práva sa nemôže zmariť nenáležitým správaním štátnych orgánov, ktoré v mene štátu zabezpečujú uplatnenie práv zaručených ústavou (II. ÚS 64/97).

V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasti okrem iných stelesnené také princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodiť z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôraz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorým boli priznané (I. ÚS 10/98).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd konštatoval porušenie práva navrhovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov, tak ako mu ho garantuje čl. 48 ods. 2 ústavy.

B. K Veci Okresného súdu v Trnave sp. zn. 9 C 142/91

Predmetom konania na Okresnom súde v Trnave sp. zn. 9 C 142/91 bola neplatnosť zrušenia členstva navrhovateľa v družstve. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. októbra 1992 č. k. 8 Co 273/92-78 v predmetnej veci nadobudol právoplatnosť.

Po oboznámení sa so spisom uvedeného konania ústavný súd zistil, že toto konanie, ktoré sa začalo na základe samostatného návrhu na začatie konania, netvorí súčasť konania začatého na Okresnom súde v Trnave 26. marca 1993 pod sp. zn. 9 C 69/93. Preto na jeho dĺžku nebolo možné prihliadnuť, tak ako sa toho dovoľával navrhovateľ.

Ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov len vtedy, ak bola táto ochrana na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k porušeniu namietaného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo (I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00).

Keďže z preskúmania spisu sp. zn. 9 C 142/91 vyšlo najavo, že táto vec bola právoplatne skončená už pred niekoľkými rokmi pred podaním predmetného podnetu, ústavný súd v tejto časti podnetu navrhovateľa nevyhovel.